

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo urednistvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokodel se ne vračajo. Za oglase se plača po št. 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 12. (25.) mar. 1913.

Napisal sem Vam že včeraj eno pismo, toda uvidel sem, da bi to poročilo nikdar ne zagledalo belega dne, odnosno bi cenj. čitatelji dobili v roke le beli »Dan«. Ker pa nočem pisati za državnega pravdnika, kateremu je več merodajna mrtva li- tera zakona, kot človeško srce, ki čuti in uvažuje, vtaknil sem s pri- miernim sprevedom pismo v peč in ga izročil plamenu, ki je pač pra- vičnejši kot »najpravičnejša« avstrijs- ka vlada.

Ko je Kristus visel na križu, je še molil za svoje morilce, rekoč: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo.«

Že leta 1871. prorokoval je ve- liki italijanski mislec Giuseppe Maz- zini bodočnost Turčiji in Avstriji.

Usodi obeh teh dveh držav ste tako ozko spojeni ena z drugo, da je pač težko najti kako razliko med njima.

Govoreč v bodočih (t. j. seda- njih) znamenjih balkanskih narodov, definiral je svoje slutnje precej ne- laskavo — toda dosti verjetno — z naslednjimi besedami: »Turško ce- sarstvo je obsojeno v razpad, morda še mnogo prej kot avstrijsko, ali padec enega, potegne neizogibno tu- di drugo za seboj...«

In za uresničenje teh besedi, ki so bile mogoče le slučajno izgovor- jene, delujejo oni krogi, katerim je poverjen obstoj in blagor države.

Čudim se, da je tako malo pra- vičnih in poštenih avstrijskih pa- triotov, katerih državljanska dolž- nost bi bila, da pravočasno dvignejo svoj glas proti takemu zlorabljenju državne moči od — izvestnih posa- meznikov, inspiriranih po kdove ka- kih predpotopnih idealih od gotove strani...

Toda, da ne bo kdo mislil, da se godi Avstriji krivica z javno kriti- ko, ker je mogoče vsako dejanje za- govarjati in pobijati naj bo to de- lanje kakoršne koli narave, moramo poznati izhodišče, katero si je iz- brala vlada, da na podlagi tega kon- struira svoj zagovor, in na katero se naslanja vse njeno postopanje.

Na Balkanu se rešuje takozvano jugoslovansko vprašanje, posebno pa prihajajo v poštev — v pravem

pomeni te besede — avstro-ogrsko mejne sosedo — jugoslovanske dr- žave, tedaj eminentno slovanske, v katerih je le neznaten odstotek ne- slovanskih elementov. S temi drža- vami so v ozki duševni in krvni zvezi z jugoslovanskimi podaniki monarhije, del teh je delil svojo usodo v turškem jarmu skupno s sedaj svobodnimi krvnimi brati v Mace- doniji, Traciji, Stari Srbiji itd., boril se je rama ob rami z vstaši za osvo- bojenje, za Srbstvo in pravoslavje, dokler ni prišel v avstrijsko držav- no telo, katero jih ni nikoli vprašalo, ali je njihovim kulturnim, narodnim, verskim in socialnim željam zado- ščeno, ko so se osvobodili turškega gospodarstva. Nasprotno, praksa, ki je bila v navadi pred Bosno in Her- cegovino (da primemo bika za ro- gove) z ostalimi Slovani v monarhi- ji, ostala je tudi nadalje s prozorno tendenco.

Položaja, ki je bil na Balkanu, ni več. Razmere na tem poluotoku so temeljito spremenjene. Prejšnja turška nadvlada je kolikortoliko o- pravičevala smer avstrijske politi- ke, ker se je ta politika naslanjala na najmočnejšo balkansko neslovan- sko državo ter na ta način vspešneje — recimo tako — forsirala svoje in- terese, ki niso bili najzadnji niti in- teresi germanizacije. Germanizato- rične tendence bile so v soglasju — vsaj kar se tiče apatične Turčije — s prejšnjim položajem.

Toda, v sedanjem stanju stvari na Balkanu, je treba pogoltniti gren- ko pilulo in prilagoditi svoje cilje primerno nastali razmeram. Go- spodar Balkana je danes Slovan, de- lo balkanskih držav vzbuja simpa- tije in občudovanje vseh narodov brez izjeme. Slovanstvo sploh pa je ponosno na svoje brate, v njih vidi vzor, vzpodbudo in navdušenje za sveto slovansko stvar dosega vrhu- nec prekipeljavne narodne zavesti v prosvetljenem dvajsetem stoletju.

Upoštevajoč ta dejstva morala bi biti avstrijska — vsaj zunanja — politika kos svoji nalogi in ne igrati se z ognjem. Z glavo skozi zid še ni nikdo prodrl.

In baš v tej tako vzvišeni in eminentno važni, zgodovinski epo- hi, ko stopa tlačeno Slovanstvo z vso svojo orjaško silo na dan, stopa država, katero tvori slovanska ve- čina, staro svojo pot dalje, dasi ima neposredno posla z jugoslovanskimi državami, z jugoslovanskim vpra- šanjem.

Kot izhodišče za rešitev teh vprašanj, izbrala si je — za sedanjo kritično dobo — nevarno germa- nizatorično podlago.

Klin se vendar izbija s klinom, ali Avstrija ga vleče z germaniz- mom in kaj lahko se zgodi, da se klin zlomi in nekdo še lažje — štr- bunkne v lasten — grob.

Vsako bi tedaj pričakoval, da se monarhija oprime svojega Slo-

vanstva v pridobitev koncesij na Balkanu in če to ne, da bo vsaj iz slovanskega stališča skušala omejiti nezadovoljstvo v lastni državi ter s tem ustvarjati svoj vpliv in težišče na Balkan.

Stališče, ki je že v korenu po- grešeno, zagovarja danes le nezna- ten del vladnega časopisa, ki ima za seboj samo denar avstrijskih dav- koplačevalcev, njih mnenja pa ne, razven peščice koristolovcev.

Ta avstrijska politika je z veliko težavo iztisnila najprej blamažo s Prochasko iz sebe, svoje malovred- no orodje pa primerno ovekovčilo tako, da kdor pride danes v gostil- no ali v kavarno, marsikdo zahteva mesto dveh jajc, kar enostavno — Prochasko. Kako je prišel Procha- ska do te časti je pač že znano.

Koliko je bilo nepotrebnih pre- pivov radi Drača, no, in v Draču so še vedno Srbi.

Toda s Srbijo se je še moglo prepirati, ker je država, ki se raz- vija in jači ter je že danes na Bal- kanu faktor, s katerim je treba raču- nati. V tem slučaju je mogla Avstri- ja tudi zagovarjati svoje stališče.

Ali, da se spravi slon na miško, — Avstrija na Črno Goro — tega ne umeje nihče.

Ko bi že imela avstrijska zuna- nja politika v to tehtne vzroke naj bi že bilo. Toda te »vzroke« Avstrija umetno povečava, potvarja in nem- ško časopisje si jih izmišlja ter tako tvori »material« za avstrijsko po- stopanje.

Skader stoji danes še vedno po vseh pravilih v rokah Turčije, mesto brani redna turška vojska in Črna Gora je še vedno v neprijateljstvu s Turčijo. Avstrija se je ob začetku vojne izrekla za nevtralnost, vsled tega ima Črna Gora izključno pra- vico, da postopa z obleganjem in bombardiranjem tako, kakor to za- htevala vojaško-pravni in medna- rodni odnosi.

Avstrija zahteva izhod za vse prebivalstvo Skadra, skrivajoč se za človekoljubnost, da ne pride oško- dovano privatno imetje in neoboro- ženo ljudstvo. Pri tem se sklicuje na svoje pokroviteljstvo nad katoli- čani v Albaniji.

Ko bi bilo Avstriji v resnici kaj za človekoljubnost, obrnila bi se na turškega zapovednika v Skadru, naj vojščed brezpotrebni žrtev — pre- da mesto Črnogorcem, kisoodločni, da mesto za vsako ceno vzemo. Iz- govor, da gre posadki za čast, ko se vzdržuje v trdnjavi do vseh kon- sekven, je šepav, ker istotako gre za čast tudi Črnogorcev, da mesto zasedejo, ker Skader ne more biti več turški, tudi če se posadka še leta in leta vzdrži v obsedenem mestu.

Komandant posadke si je svest svojega položaja in njegova dolžnost in tudi samo njegovo izključno pra- vo je, da prosi za odhod neoborože-

Turški bolnik in nemški zdravnik.

Zdravnik: Gospod Turek, kaj vas boli?
Turek: Hučo, hučo se meni godi.
Zdravnik: Žila vam res že slabo utriplje.
Turek: Pa me tudi po trebuhu ščiplje.
Zdravnik: Kje pa vas vendar najbolj pritiska?
Turek: Mislim, da bo pritiskala driska.
Zdravnik: Kaj pa sicer? Ali imate tek?
Turek: Jedel bi lahko vse povprek.
Zdravnik: Drugega vam ničesar ne manjka?
Turek: To vem, da bi pil brez prestanka.
Zdravnik: Kje so pa vas tako nabili?
Turek: V boj so me vrage štirje zvalili.
Zdravnik: Prej ste bili lepo debeli zdaj ste res mnogo dol vzeli.
Turek: Komaj, da sem življenje odnesel najraje bi se iz obupa obesil.
Zdravnik: Upamo, da še ni tako hučo — bomo že pomagali kako.
Turek: Batine hude ščeme me na grbi.
Zdravnik: Najhujše vam prizadajali so Srbi.
Turek: Na glavi bole me hudi udari...
Zdravnik: Teh so največ vam dali Bolgari.
Turek: V rebrih in bokih čudno me trka.
Zdravnik: Tam vas zadele so brce od Grka.
Turek: Celo po nogah so bili me, norci.
Zdravnik: Tam so lotili se vas Črnogorci.
Turek: Na celem telesu nič zdravega ni. Karkoli potipljete, vse me boli.

Zdravnik: Težko je dati zdaj dobre nasvete, ker prej se niste držali dijete.
Turek: Prej sem res jedel malo preveč, zato pa naenkrat vse zdravje je preč.
Zdravnik: Najprej bi bilo konec historij, če bi šli v kak nemški sanatorij.
Turek: Nikamor ne grem. Na cel svet sem jezen.
Kakšna pa je ta moja bolezen?
Zdravnik: Gospod, vaš delirij je hud — bojim se, da bo zastoj ves moj trud.
Turek: Ojej, ojej, ali moram umreti?
Zdravnik: Težko, težko vas bo smrti oteti.
Turek: Ali za mene nikjer ni zdravil?
Zdravnik: Jaz mislim, da jih bom kje v Evropi dobil.
Turek: Ali ste kdaj o njih že kaj čuli.
Zdravnik: Da, imenujejo se: »nemški piluli...«
Turek: Ali jih bo treba mnogo vzeti?
Zdravnik: Le par milijonov in boste oteti.
Turek: Oh, dajte, jih dajte, le brž jih dobite, ubogemu revčku življenje rešite.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

Vrnil se je bil k oknu gledat, kaj se godi. Minila je ura, minili sta dve. Videl je, kako se zbira ljudstvo po prestatem strahu pomalem zo- pet okrog grmade.

»Pojdiva še midva pogledat!« je rekel Fanfarju. »Morda izveva kaj novega!«

Zamenjavši svojo čelada s čepico, ki mu jo je posodila ena izmed vlačug, je sledil Fanfar svojemu pri- jatelju; šla sta na ulico in se pome- šala med gosto množico ljudi, ki je obdajala grmado.

Tako jima je bilo dano videti vse podrobnosti in naključja te stra- šne drame.

»Idiva!« je dejal Fanfar pre- plašen.

»Počakaj!...«

Bilo je ravno v hipu, ko je Lo- jola odgovoril sočutnemu vzkliku ne- ke ženske, da treba razsejati pepel usmrčenega tiskarja na vse vetrove. Menihi so se lotili dela z lopatami in zmetali kosti nesrečnega Do- leta v zabo, da jih odneso.

»Pojdiva!« je dejal Kokarder.

»Kam?...«

Kokarder je pokazal prijatelju dva meniha, ki sta nesla žalostni za- boi.

»Pojdiva za njima!« je dejal. »Čemu to?...« je prašal Fan- far osuplo.

»Ali nisi slišal, da hočejo raz- metati kosti nesrečnega na pustem kraju?«

»Da. In kaj imava opraviti mi- dva pri tem?«

»Midva?... Ali se ti ne zdi strašno? Res moraš imeti srce od brona! Ali se ti ne zdi grozno to preganjanje, ki ne priznane niti ko- stem umorjene žrtve? Mari ne pra- viš z mano vred, da zaslužita me- niha, ki sta se ponudila za ta ostu- dni rabelski posel, pošteno kazeno?«

»Bogme,« je rekel Fanfar, »na to nisem mislil, toda če sodiš, da je potrebno...«

Obadva sta planila naglih ko- rakov za menihoma, ki sta nesla zabo, ki morišča.

Med potjo, ko sta bila že dovolj oddaljena od kraja moritve, sta vrgla menika kapuci z glav. Kokar- der in Fanfar sta ju spoznala še tisti hip.

»Brat Tibo!...«

»In brat Luben!...«

»Opravilo je ravno pravo za ta dva bedaka!« je povzel Kokarder.

»Ne opravljaj ju prehudo: zapi- la sva njiju bogastvo.«

Rokovnjaka sta sledila od daleč menihoma, ki sta jo krenila — ne proti svojem samostanu, ki je bil neke v bližini Bastije — marveč proti avguštinskemu pod hribom svete Genoveve.

Videla sta ju stopiti skozi samo- stanska vrata.

»Počakajva ju!« je dejal nato Kokarder.

»Počakajva!« je pritrdil Fanfar, vdan v božjo voljo.

Čakanje je trajalo dolgo.

Minil je skoro ves dan, ne da bi se bila prikazala meniha.

Napočila je noč.

Vse se je umirilo in umolknilo okrog samostana.

Toda okrog desete ure sta vi- dela meniha, ki je prišel, potrkal na samostanska vrata in izginil v no- tranjosti.

Ta menih, ki ga Kokarder in Fanfar nista spoznala, je bil Lo- jola: prihajal je od velikega profosa.

Fanfar je preklinjal straženje, h kateremu ga je silil prijatelj, na vse kriplje.

»Počakajva do polnoči,« je re- kel Kokarder. »Ako dotlej ne bo nič, odideva, dasi mi bo žal, če se nama ne posreči dati tem smradljivcem pošteno lekcijo.«

Kokarderjevi vztrajnosti je bilo namenjeno plačilo.

Okrog enajste ure so se odprla samostanska vrata iznova; na uli- co sta stopila dva meniha, ki sta nesla zabo. Kokarder in Fanfar sta ju spoznala v trenutku: bila sta bra- ta Tibo in Luben.

Lojola je hotel tirati temno ko- medijo, ki jo je bil začel igrati, do skrajnosti, in je dal res povedle svo-

jima kreaturama, da naj neseta Do- letove ostanke v samostan, kjer se je bil nastanil po svoji selitvi.

Ves dan so prepevali menihi po njegovem ukazu cerkvene pesmi nad koščicami ubogega Doleta.

Ko pa se je Lojola vrnil v sa- mostan, je poklical Lubena in Tiboja ter jima dejal, da je prišla ura, ko je treba naložiti krivovercu zaslu- ženo poslednje osramočenje.

»Kaj, prečastiti, v črni noči!...« je vzklil brat Tibo, ki je cenil previdnost nad vse.

»Ali bi rajša opravila delo o be- lem dnevu, ko se lahko spravi nad vaju tolpa razjarjenih ljudi? Saj vendar vesta, da ti prokleti Pari- žani ne spoštujejo ničesar več!«

Ta razlog je zadel meniha v živo; izjavila sta, da hočeta ubogati.

»Idita torej, brata,« je velel Lo- jola, »in Bog bodi z vama!...«

Brat Tibo je dvignil zabo, na rame ter odšel v Lubenovem sprem- stvu iz samostana.

Meniha sta se tresla strahu, ka- kor je bila že njuna navada. Z druge strani pa spet nista bila privikra- na nočnem pohodu in sta se držala še dokaj dobro.

Napočila sta se proti travniku, ki je ležal na drugi strani hriba sv. Genoveve; bil je popolnoma prost, neobzidan in neograjen.

Tu jima je bil Lojola ukazal razmetati Doletove ostanke.

Doker sta bila meniha še v obližju Univerze, sta korakala doka-

smelo. Tam je bilo vse polno samo- stanov in cerkev, pa tudi krčem, med katerimi so imele nekatere po- seben privilegij, da so smele napa- jati študente precej pozno v noč.

Nekatere teh krčem so bile še odprte, in meniha sta včetrat sto- pila v katero, da se tamkaj nasrka- ta manjkajočega poguma.

Razume se po sebi, da so ju po- zdravljali študentje z razposajenimi šalami.

»Ohe, preklicani Tibo, kaj pa prernašas v svojem zaboji?«

»Svojo dušo nosi v njem, da jo proda hudiču!«

»Ne! Zaklad gre zakopavat!«

»Zaklad! Svojo krepost! Tibo in Luben gresta zakopat svojo kre- post!...«

Meniha nista odgovarjala ničesar. Naglo sta izpila vsak svoj ko- zarec in nadaljevala svoje romanje.

Tako se je pomikal pepel Šte- fana Doleta proti kraju svojega več- nega počitka...

Nekaj strašnega in nezaslišanega je bilo v tem romanju zaboja s ko- ščicami umorjenega učenjaka po štu- dentovskih beznicah!...

Po zadnji postaji menihov v po- slednji krčmi, ki je bila še odprta, je bil zaboj ves rdeč od vina, ker se je zadelo nekemu študentu sila za- bavno, zalučati yso vsebino svoje- ga kozarca proti bratu Tiboku...

(Dalle.)

nega prebivalstva. Tega ne stori, ker si je svest, da to absolutno ne gre. Posadki bi se s tem obramba mnogo bolj olajšala, ker bi imeli predvsem ves oni živež, katerega bi drugače porabilo odhajajoče prebivalstvo.

Avstrija to šele danes zahteva, ko je ves njen trud v Belgradu padel v vodo.

Zakaj ne zahteva Avstrija iste mere človekoljubja tudi za Drinopolje?

Ta človekoljubna in humana Avstrija preganja radi barbarskega postopanja kapitana »Skadre« barbarsko Črno Goro, ki je baje prisilila avstrijskega podanika, da je moral reševati sto in sto mladih mož gotove smrti na gorečih grških parnikih in v hladnih morskih valovih.

Kako naj imenujemo to?

Vsak najuži izraz za enaka postopanja bil bi prebaleg.

Nekadaj so bili farizeji, kakor beremo v svetem pismu, pravijo, da jih danes ni.

Glede Palice je danes gotovo, da je bil ustreljen kot upornik, ki se je hotel rešiti z begom s svojimi 55 aretiranci, ki so se — z njim na čelu — zoperstavljali črnogorskim oblastnim ter podpihovali ljudstvo na upor.

Ko jih je mala četa žandarjev gnala k sodišču v Peč, poskusil je redovnik Palič (baje avstrijski častnik in špijon) zbežati na ponovni klic naj se udajo, se ni ustavil, je padel strel, ki mu je zadal zasluženo smrt.

Črna Gora je pripravljena tudi v tem oziru krivice kaznovati in s tem dati zadostno čestitavo Avstriji.

Glede onih oseb, ki so se prostovoljno odpovedali katoliški veri, stoji dejstvo, da jih je sam barski nadškof pregovarjal in istotako tudi črnogorske oblasti, naj ostanejo — vsaj za sedaj — še v katoliški oziroma mohamedanski veri, toda brezuspešno, ker je bilo ljudstvo skrajno razdraženo radi Paličevega postopanja, ki je sam kot Albanec, silil ljudstvo v »svobodno« Albanijo.

Kakor mehurčki mila, ki jih spuščajo otročaji, razblinejo se tudi te — umetno napihane — afere v prazen nič in končno bo Avstrija za eno blamažo bogatejša.

Sicer pa vreča ni nikdar tako polna, da bi ne moglo zrno v njo.

Usoda Skadra je baje že zapečaten.

Vsled posredovanja ruskega in francoskega poslanika pri ministrskem predsedniku Pašicu, je srbska vlada ustavila nadaljnje bombardiranje Skadra včeraj ob 4. uri popoldne, češ, da so velesile sklenile izročiti Skader Albaniji in bi bilo — za zaključenje miru — skadersko vprašanje ovira za mirno rešitev sedanjega položaja.

Baje je Avstrija grozila z obojeno silo, da mora Skader pripasti Albaniji.

No, ko bi Avstrija dobila Lovčen od Črnogorcev, bi si ti poslednji pač mogli potem izbrati, magari deset Skadrov. Tako pa je Skader za Albanijo življenskega pomena.

Sicer pa skadersko vprašanje še dolo ne bo rešeno in bo igralo še kdaj veliko vlogo, dokler ne pride v črnogorske roke.

Po tolikih žrtvah...

Mars.

Voina.

PO ZAVZETJU DRINOPOLJA.

Padec Drinopolja, mirovna pogajanja in bolgarsko stališče.

Pariz, 28. marca. Bolgarski poslanik Stančev je v »Echo de Paris« objasn timer vpliv zavzetja Drinopolja na mirovna pogajanja. Izjavil je: politični in vojni položaj se je čisto spremenil in ravno tako tudi diplomatski. Kaj so storile velesile, ko so izde- lovale noto, ki naj bi bila podlaga mirovnih pogajanj? Hotele so pre- skrbeti Zaveznikom Drinopolje, ki ni njihov. Zato so pa zahtevale, da se mi odpovemo drugim zahtevam. Danes imamo Drinopolje v svoji obla- sti. Kako morejo danes zahtevati, da se nečemu odpovemo, in da se nam da ono, kar že imamo?

Ako je danes prišlo do tako ve- like spremembe, ni temu krivo sla- zobleple niti trdovratnost. Turki se niso hoteli ukloniti nasvetom Evro- pe, in zato je bilo potrebno, da jim voljo Evrope vtepmo, in to smo storili. V to svrhu smo morali dopri- nesti težkih krvavih in denarnih žr- tev, in te zahtevalo odškodnino.

Dalje je dejal Stančev, da bo bolgarska armada prepeljala vse to- pove pred Cataldžo in nato pred Carigrad.

Izjava enega bolgarskega ministra.

Berlin, 28. marca. En bolgarski minister je izjavil dopisniku »Lokal- Anzeigerja« v Sofiji na vprašanje o vplivu zavzetja Drinopolja na mi- rovna pogajanja sledeče: Verjetno je, da sedaj Turčija sprejme brezpo-

gojno vse predloge Zaveznikov. Če se pa to ne zgodi, tedaj hočemo še 300 topov prepeljati na Cataldžo in pojdemo v Carigrad.

Vojni vjetniki in bojni plen v Drino- polju.

Sofija, 28. marca. »Obzoru« se je sporočilo, da je bilo v Drinopolju za- jetih 40.000 vojakov. Med njimi 800 častnikov, med katerimi je 70 nem- ških in 9 belgijskih. Govori se, da je med vjetniki tudi prestolonaslednik. Med bojnim plenom se nahaja 500 topov.

Strahoviti poulični boji.

Sofija, 28. marca. Po poročilih, ki so dospela semkaj, se je takoj, ko so Bolgari in Srbi udarili v mesto, vnelo strašno poulično klanje. Turki so se branili strašno obupno. Zave- zniki so z nasajenimi bajonetni prega- njali turške vojake iz ulice v ulico. V mnogih delih mesta se je vršil boj hišo za hišo. Poulične bitke so se na- daljevale še celo noč. Večji del mesta še vedno gori.

Svilen, 28. marca. V Drinopolju se poulični boji nadaljujejo. Tudi za- padne utrdbе še niso vse padle. Na- skok na te utrdbе se izvršuje z veli- konom hrabrostjo, a tudi Turki se branijo kakor levi.

Zavzetje Drinopolja — triumi Bal- kanske zveze.

Sofija, 27. marca. »Mir« slika pa- dec Drinopolja kot velik triumf Bal- kanske zveze, hvali hrabrost bolgar- ske armade in izjavlja, da je zavzetje Drinopolja najboljši dokaz, da bol- garska armada ne pozna izmuče- nosti.

Zavezniki med seboj.

Belgrad, 28. marca. Bolgarsko- srbski obmejni spor se nahaja v zelo akutnem stadiju. Srbija upa, da po- stane Bolgarija po zavzetju Drinopo- lja h kateremu so Srbi toliko pripo- mogli, nekoliko bolj odjenljiva. Sicer pa se upa, da bo Rusija vse porav- nala in ne bo dopustila resnega kon- flikta.

MIROVNA POGAJANJA.

Odgovor Zaveznikov.

Sofija, 28. marca. Balkanski Za- vezniki so se že zedinili v vprašanju pogojev, ki tvorijo podlago za mi- rovna pogajanja. Pogoji še niso zna- ni; na vsak način so pa vsled spre- menjenega položaja na bojišču za- hteve Zaveznikov precej zvišane nad ponudbo veseli.

Sofija, 28. marca. Vladni »Mir« piše, da zahteva Bolgarija po zavze- tju Drinopolja miru, ki bo odgovarjal doseženim rezultatom in žrtvam, če ne, ima Bolgarija še zadosti čet, da zapodi Turke iz Cataldže in Galipo- lija.

ALBANIJA IN SKADER.

Ni bilo v sedanjih krizi vprašanja, ki bi bil vzrok tolikim intrigam, hu- skanju, konferencam, grožnjam, oblu- bam, izjavam kot ravno vprašanje Skadra. Posebno v najzadnejšem ča- su je nastopila v tej točki nejasnost glede dejstev, kaj je res in kaj ne. nejasnost, ki povzroča naravnost mrzlico. Poslaniška konferenca v Londonu je sklenila svoje sklepe gle- de meja Albanije in zavzela tudi sta- lišče glede Skadra, ki ga je priznala Albaniji. Z ozirom na ta sklep, o čig- ar resničnosti imamo le en dokaz: izjavo Edvarda Greya, bodo nasto- pile velesile v Cetinju in Belgradu, da oznanijo vladama sklep velesil in opozore, da naj obleganje Skadra preneha, ker je brezpomembno. Ta korak velesil se obljublja že od veli- konočnih praznikov sem — in še do trenutka ni izvršen. Bombardiranje Skadra je prenehalo, zato, da bi mo- glo oditi iz mesta civilno prebival- stvo. Rok za odhod je menda že po- tekel in zato se bombardiranje vsak hip prične, posebno, ker je kralj Ni- kita odločen, da zasede Skader.

Kralj Nikola ne odstopi od Skadra.

Belgrad, 28. marca. V tukajšnji- h političnih krogih se trdovratno žr- žuje vest, da je kralj Nikola trdno odločen nadaljevati z bombardira- njem Skadra takoj, kakor hitro pre- teče določen rok za odhod civilnega prebivalstva. Kralj še vedno upa, da zavzame trdnjavo in je odločen, da mesta pod nobenim pogojem prosto- voljno ne da iz rok.

Petrograd, 28. marca. Poroče- valec »Večernega Vremena« na Ce- tinju brzojavlja po avdijenci pri kra- lju Nikolaju, da je ta izjavil, da se tu- di v očiščeni zedinjeni Evropi ne bo odločil odpovedati se Skadru, ki po- meni za Črno goro življensko vpra- šanje.

Dunaj, 28. marca. Skupni korak velesil v Belgradu in Cetinju se še vedno ni izvršil.

Kotor, 28. marca. Bombardiranje Skadra je ustavljen, se pa ima kmalu zopet pričeti. Kralj Nikita se nahaja v Cetinju in je včeraj dolgo konfe- riral z ruskim poslanikom. V kratkem dospel ruski parnik z živili.

Slovenska zemlja.

Iz Šmarje.

Kadar je treba pravico deliti, ta- krat so pri nas v Avstriji, posebno pa na Kranjskem počasni. Naš de- želni odbor pa je po svoji urnosti še posebno znan: Kake opravičene pri- tožbe ne reši tako kmalu. Ravno tak je, kakor koklja, ki predolgo na ja- cih sedi. Tako »vali« — ali pa valja ta deželni odbor nešteto pritožb iz cele dežele. Seveda kranjskemu de- želnemu odboru ni treba poslušati pritožb. — Najbolj gluh pa je dežel. odbor, kadar sliši o svojih nezmo- žnih županij, ali pa o volilnih slepari- jah. — Tako pusti ležati tudi rekurz proti šmarskim občinskim volitvam neresen. To pa zato, ker ima dež. odbor skrbeti za red v občinah. Kjer ga ni treba, se ta odbor takoj oglasi, da bi pa popravil goljufije — za to mu ni mar. Pri nas imamo zdaj celih 21 odborikov. Prej smo jih imeli 18. Kakšni možje sede med te- mi 21. smo že povedali. — O veliki noči je naznanil dekan, da pride agent neke klerikalne zavarovalnice predavati o zavarovanju. Tisti go- spod je res v šoli predaval — ljudje pa so drug za drugim odšli. V pra- znik na torek so nas obiskali šentjur- ski čuki. Delali so bando na farov- škem dvorišču. Pri Zaviršku so na- ročili, da pridejo tja — pa so odšli kar na Grosuplje k Koščaku. Za čuke se v Šmarji nihče več prav ne zmeni in jih je vedno manj. Za velikonočno procesijo so oblekli par otrok — kar je boljših fantov, so pustili čukarijo, kar jim je gotovo v čast. To jim priznajo tudi naši Ame- rikanci, ki so poslali nekaj zbranih dolarjev naši požarni brambi. Ame- rikanci so dali s tem lep zgled, da še niso pozabili svoje domovine.

Z Vinice.

Pisali ste že v »Dnevu« o Ju- riču-Kralju, o njegovih grehih in po- kori, o njegovem kraljevanju in go- spodarstvu, o dvojni birli, ki jo je pobral in o prazni občinski ka- si. Zdaj pa je prišla na vrsto cerkev sv. Križa. Cerkev je razpokala in se mora popraviti. Zdaj pa trgovci Šterk in Cimmermann naganjata v trgovini pri Šterku farane, da naj se podpišejo, koliko bodo dali. Ali je to pošteno? Šterk pritiska na ljudi — seveda na Juričevo komando. Šterk ima svojo trgovino, kaj njega briga- jo revni farani? Ali bi si rad dobil zaslug? Ako bi Šterk rekel: mi ho- čemo zidati svojo cerkev in pokop- ališče, da ne bodo ljudje gazili in da ne bodo psi hodili po grobljah — to bi bilo prav. — Ampak: cerkev sv. Križa je last nemškega viteškega reda (ta red je bogat). Farani mo- rajo za vse plačati: za stole, za zvo- nove itd. Kje so pa denarji? Zakaj naj zdaj kmetje plačujejo nemške- mu viteškemu redu? Saj nismo več sužnji! Čegava je cerkev — tisti naj zida — tisti naj plača. Jurič-Kralj se je to pot skril za Šterka in Ci- mermanna, da namesto njega lovita uboge ljudi.

Velikonočni dogodki.

(Iz Kamnika pri Preserju.)

Prvo poglavje. — Bilo je dne 19. marca leta 1913. Sveti Jožef je pri- nesel mráz in sneg. Pri svetem Jo- žefu je bilo žegnanje. Dasi je bilo mrzlo in snežno, je prihitelo mno- go ljudstva k deseti maši, da niso mogli iti vsi v cerkev; ostalo jih je torej nekaj zunaj: nekaj pri sladči- čarju, nekaj pri prodajalki poma- ranč, nekaj pri vratih. Seveda, če se- kajto otroci pomaranče, to ne gre ti- ho, ampak precej glasno, da celo kričijo. Zato so gotovo motili go- spodna kaplana v pridigi, da je po končani pridigi prišel iz cerkve, na kar se je začel kregati nad razgra- jači. Ko pa je videl pred durmi So- kole, je seveda smatral te za krivce nemira. No — svojih učencev ni vi- del gospod katehet, videl je samo Sokole; namrdnil se mu je obraz in izpregovoril: »Svinjarija sokolska!«

Drugo poglavje. — Nekaj dni pozneje. Lepo jutro, velikonočno ju- tro, Vstajel je. Aljlelujal. Pred faro cerkvijsko čaka mnogo občinstva pro- cesije. Fantje od fare so prinesli bandera iz sosednjih podružnic. Vse je svečano in slavnostno. — Višek te svečanosti in slavnosti so čuki — pardon! Orli v novih krogih. Ponos- ni so na svoj »gvant« in na rdeče čepice — kdo je neki plačal njih kroj? — pobožno se držijo pred cerkvijo — ah, srečni so, napol svet- niki! Da, res je: kdor je oblečen v čukarsko uniformo, pride živ v ro- komavh. Prihiteli pa so v njih sredo bratci iz Borovnice, da jih je bilo več videti. Seveda, vrniti so jim morali poset, ker so preserski čuki šli v soboto popoldne v Borovnico za procesijo... — Poleg čukarske čete stojijo mali šolarčki, nedolžni otroci, s svojim g. nadučiteljem Kor- barjem. Kaj se je takrat zgodilo? —

Stopil je načelnik čukov pred g. na- učitelja in surovo rekel: »Korbar, mi bomo šli pred svetim Rešnjim te- lesom.« Kje se je ta fant učil manire? Svojega nekdanjega učitelja gre ti- tulirat z imenom brez »gospod«! Pa vprico otrok! Ali ni to največja ne- srčnost? — S kakšnim namenom so šli čuki za procesijo? Ali ne zato, da so pokazali svoje nove kroje? —

Tretje poglavje. — Dne 25. marca je bila maša na Zalostni gori. Lep, soln- čen dan. Že okrog pol 10. ure je stal gospod kaplan pri zidu in gledal na prihajajoče ljudi. — Prišli so tedaj tudi Sokoli. — »Poglejte, čeprav so Sokoli, so prišli na božjo pot!« je rekel z ironičnim glasom. Izrazil je še dalje in zrl na Sokole, ki so stali pod lipo, govoril je glasno, da ga je bilo docela slišati. — Izrazil se je, da prodajalci slaščic ne bodo smeli več prodajati, ker so Sokoli. Tako je tudi rekel, da bo cerkvenika odpra- vil, ker ni njegov sin vpišan pri ču- kih. Dalje. Ministranta ne bosta sme- la več ministrirati, ker sta bila pri sokolski prireditvi. In še dalje. Stu- dente bo naznanil pri šolskih nad- zornikih, ker niso čuki, ampak za- vedni Sokoli. Tako; le tako naprej, gospod kaplan! Uničite vse, kar ni Vaših misli! Uničite, če boste mogli. Striite nas, če morete. Telo je sicer šibko, a duh, gospod kaplan, je mo- čan. Ali mislite začeti z inkvizicijo? Sicer so časi inkvizicije minili; pa četudi, sokolske misli ne boste zatrli nikdar, slišite, nikdar! — Ko je ne- kdo rekel kaplanu, da preveč go- vori in da ga Sokoli lahko tožijo, je izgovoril besede, ki jih najnižji hlap- ci več ne govorijo: »Jaz se nanje s...« — To naj bo katoliški du- hovník? Kristusov namestnik? Kdo je pri nas napravil največ razdora in sovraštva? Gospod kaplan, mi Vas in Vašo četo pustimo pri miru. In Vi? Jeli to v znamenju vere? Re- kli smo, da bomo potrpežljivi. Toda potrpežljive je božja mast in revež je, kdor se z njo maže. Zato je naša potrpežljivost minila. Toda, naj bo za enkrat. Kar ste govorili v torek, je bilo preveč. Zaslužili ste, da bi Vas tožili. Pa za zdaj še malo po- trpežljive. Drugič pa brez parda. Priče in dokaze imamo. — Vi pa, dragi bratje Sokoli, ne obupajte; dr- žimo se krepko; ni nas malo, več je nas, nego čukov. Naj nas zmerjajo — sebe zmerjajo. Gospod kaplan, Vi pa na delo, da boste nekaj narodnih ljudi uničili po »krščanski« ljubezni! Le, bog blagoslovi Vaše delo. Saj nas ne boste. Rajši sem najubožnejši in najnesrečnejši človek na svetu in zaveden Sokol, kakor da bi bil naj- bogatejši pod Vašo nekrščansko ko- mando. — Konec. — Gospod ured- nik! Morda — čisto gotovo se vrše te stvari tudi drugod. Toda dovolite mi ta daljši dopis, da zve sl. občin- stvo, v kakšnih razmerah se je v- spjel naš mladi »Sokol« do te vi- šine. Naš kaplan, ki je bil v začetku pameten, nestrankski človek, ne pozna manire, krščanske ljubezni in drugih lepih lastnosti. Pač ga jezi, da je bilo toliko ljudi pri sokolski prireditvi. Da, v tem tičijo vse tiste podle besede, ki jih je govoril na Žalostni gori. Kje se jih je neki naučil? Aha! Že vemo. Bil je v šoli borovni- škega kaplana. Temu ga ne dobite para. — Pri tem se tudi najpristneje zahvaljujemo gospodu dr. Ravni- harju, ki je daroval potom g. Kor- barja našemu »Sokolu« lep dar — 20 K. Na zdar!

Ivo Stojan.

Iz Idrije.

Dne 25. t. m. je umrl v Idriji v 87. letu svoje dobe g. Ivan Mora- vec, hišni posestnik in ključavni- čarski mojster. Pokojni Moravec je bil moč stare korenine, ki je bil do zadnjega diha zvest narodnim in na- prednim načelom. Vključ svoj vi- sok starosti se je še vedno zanimal za vse javno življenje. Svojo obrt je opravljal do pred par leti. Imel je bogato življensko izkušnjo; prijetno je bilo občevanje z možem vedrega duha in simpatičnih lastnosti. Z nje- govo smrtjo se je zopet skrčilo šte- vilno starih Idrijčanov, ki so doživeli napredek in preobrazbo našega me- sta, sami sodelujoč pri tem, vdani svojem rojstnemu kraju tako, ka- kor to more biti le pristen Idrijčan. Rajni Moravec je bil ded čislane Deželove rodovine. Bodi vrlému možu in somišljeniku časten spomin!

Dnevni pregled.

Slučaj katoliških Albancev v Djakovici in duhovnik Palič. — Če- ški »Cas« prinaša sledeči telegram črnogorskega vladnega zastopnika iz Cetinja. — Ni se vršilo nikakšno nasilno spreobračanje katolikov in mohamedancev na pravoslavno ve- ro. Črna gora je od nekaj že de- žela največje verske trdovratnosti, kar kaže tudi konkordat, ki je bil sklenjen z rimsko stolico. Ko so za- vzeli Črnogorci ozemlje, kjer naj bi se vršilo (po dunajskih listih) ono

nasilno izpreobračanje k pravoslav- ju, takrat je prihajalo prebivalstvo v masah k črnogorskim uradom s prošnjami, da bi smelo prestopiti iz katoliške vere in mohamedanske k pravoslavju, k veri svojih predni- kov. Črnogorski uradi so pogovar-jali prebivalstvo, da naj ne bi še zamenjavalo svoje vere, češ, vpra- šanje bo že potem rešeno, ko bo konec vojske in ko se razmere umi- rijo. Prebivalci-prosilci pa niso bili z odgovorom zadovoljni, niso hoteli ubogati in odgovor črnogorskih ura- dov je zbujal začudenje, ker se jim brani prestopiti k veri prednikov. Ko se je nad 400 katoliških Albancev iz Djakovice oglasilo, da hočejo prestopiti k pravoslavju, je dala vlada privoljenje katoliškemu nad- škofu s Prizrena mons. Midiji, da bi osebno interveniral in vplival na ta katolike s svojo avtoriteto. Nadškof je prišel, toda opravič ni ničesar. Da celo: v njegovi navzočnosti se je iz- javilo večje število katoliških Al- bancev, da prestopijo k pravoslavju. Pozneje je en žalostni dogodek celo zadevo poostiril. Katoliškega duhov- nika Paliča so črnogorski uradi ujeli, ker je javno šuntal Arnavte proti Čr- ni gori. Palič in 55 soobtoženih Ar- navtov bi moralo biti odpelanih po orožnikih v Peč k sodišču. Na poti v Peč je skušal Palič uteči. Straža, ki ga je spremljala je trikrat pozvala Paliča in kompene, da naj ne beži, sicer, da bo streljala. Ker Palič niti tretjega klika ni ubogal, je straža ustrelila, ob čemur je bil Palič in z njim dva kmeta ubita. — Da je vest resnična, dokazuje že okoliščina, da je črnogorska vlada dovolila pre- iskavo in k njej poklicala celo za- stopnike tujih držav, svesta si, da bo avstrijska diplomacija za eno blamažo bogatejša. Človek ne najde dovolj ostrih in zaničljivih besed, da bi po zaslugi označil takšno »delo- vanje«. Žalostno, da se morajo za- stopniki velesile oprijemati takšnih sredstev

S. Puškin ali K. Morré? Pišejo nam: Po vseh slovenskih dnevnikih kroži vest, da uprizori Dramatično društvo v Mariboru v kratkem ljud- sko igró »Naš gospod župnik Jakob«, ki jo je ruski pisatelj S. Puškin. Dotič- na notica trdi, da je ta ruska ljudska igra povsod znana in da je dosegala povsod velik uspeh. — Ta ruski pi- satelj S. Puškin je menda Aleksan- der Sergejevič Puškin, ali kdo? To- da pesnik »Evgenija Onjegina«, kol- kor je meni znano, ni pisal ljudskih iger. Da pa bi se imenovala kakšna Puškinova igra »Naš gospod župnik (1) Jakob«, bo pač pomota. Tudi ni- sem še nikjer in nikoli čital, da bi se kje igrala taka »povsod znana« Pu- škinova ljudska igra, dasi zasledu- jem skrbno repertoar skoraj vse Ev- rope. No, mogoče bi bilo vendarle, da ni v nobeni moji literarni zgodo- vini zabeležena ta drama, ki ima pa vsekakor drug naslov. Ali pa je Rus S. Puškin morda kak nov avtor ljud- skih ruskih iger? — Dobro bi bilo zadevo pojasniti, da ne bo mislilo mariborsko »Dramatično društvo«, da igra res rusko igró, medtem ko uprizori morda neko staro, tudi v Ljubljani nekako pred dvajset leti igrano igró »Gospod župnik Jakob« (»Der Herr Pater Jacob«) ki pa jo je spisal bivši gornještajski nem- ški poslanec Karel Morré, avtor v Slovincih priljubljenega »Revečka Andrejčka«... Iv. K.

Ogenj na Vačah. Dne 26. t. m. pred 3. uro popoldne je na Vačah pri Hribarju začelo pred skednjem goreti. Ogenj se je s skednja silno hitro razširil na hlev, šupo in hišo. Zgorelo je vse. Rešiti se ni dalo sko- ro nič. Zgorel je tudi en prešič. Sta- ra mamica, ki šteje že nad 80 let, je bila sama doma in je hitela pod stre- ho reševati nekatere predmete. Ogenj in dim se hitro razširil okrog nje. Obleka se ji vname, na roki dob- je hudo opekline. Ker loj v naglici nikdo ne more rešiti, stopnje pa ne more več doseči, se na koncu hiše spusti na tla. Zadobi na nogi težke poškodbe in obleži nezavestna. Pre- jela je samo sveto poslednje olje. Se- danj se bori v nezavesti s smrtjo. Ogenj se je videl s poštnega vlaká, ki proti četrti uri vozi mimo Kresnio in Litije. Zažgali so najbrž otroci, ki na skrivaj za vogali palijo cigarete.

Atentat na dunajskega škofa. Kazenski senat dunajskega deželne- ga sodišča je 27. t. m. obsodil Her- mana Prinza, ki je 18. avgusta lan- skega leta z nožem napadel in ra- nil dunajskega pomožnega škofa dr. Pflügerja, na dve leti težke ječe. Obtoženec, ki je velik del svojega življenja preživel v ječah in blazni- cah, se je v preiskavi in na razpravi zagovarjal, da je svoje dejanje za- grešil z namenom, da opozori jav- nost na tiste umobolne, za katere v blaznicah ni prostora in da nikakor ni imel namena kardinala Nagla — temu je bil atentat namenjen — umo- riti. Sodni psiholog je označil Prin- za za malovredno, k zločinu nag- njeno osebnost, ki pa je odgovorna za svoja dejanja.

Neurje v Severni Ameriki. Kakor se iz Daytona poroča, divja ogenj neprestano vsled silnega viharja. Tamošnji župan je prosil dinamit, da bi se poglaval nekaj poslopj v zrak, da bi se s tem omejil požar. — V Pittsburghu stoji na stotine hiš pod vodo. Prometne zveze so skoro popolnoma pretrgane. 50.000 delavcev je brez dela. Velik del mesta Wheelinga v zapadni Virginiji je popolnoma pod vodo. — V Daytonu je pri požaru zgorel neki hotel, v katerem je bilo 280 oseb. Tudi te so zgorele s hotelom vred.

Samomor princa Windischgrätz. Vincencij princ Windischgrätz, ataše avstrijsko-ogrškega poslanstva v Rimu, se je dne 21. ustrčil. Kakor se poroča, je princ izvršil samomor radi dolgov, druge vesti pa zopet poročajo, da se je Windischgrätz ustrelil radi nesrečne ljubezni. Bil je namreč zaljubljen v neko damo iz prvih rimskih krogov.

Napad z bombami na policijski urad. Dne 27. t. m. so doslej neznan storilec napadli z bombami policijski urad v Milanu. Poslopje je zelo poškodovano. Izmed oseb ni nihče ubit ali ranjen.

Trinajstletno deklico odpeljal. Dunajska policija je dne 27. t. m. aretirala 27letnega godca Grunzeja, ker je odpeljal trinajstletno hčerko tamošnjega kapelnika Baloga.

Sedemnajst oseb v pilanosti utonilo. V Rzeszvwu se je t. m. peljala čez reko družba 17 kmetov in kmetic. Vsi so bili pošteno natrkani. Sredi reke pa se je čoln prevrnil in vseh sedemnajst kmetov in kmetic je padlo v vodo in utonilo. Sedemnajst žrtev alkohola.

Aretacija deiravdanta. Policija na Dunaju je dne 27. t. m. aretirala 23letnega kontornika Karola Fritscha iz Berlina, ker je poneveril 10.000 mark Fritsch je velik del poneverjenega denarja že zapravil.

Samomor poslanca. Dne 27. t. m. t. l. se je utopil v Starnberškem jezeru pri Monakovem deželni poslanec in bivši župan nekega francoskega mesta Haagen. Vzrok samomora doslej še ni znan, pravi pa se, da je Haagen izvršil samomor vsled slabih gmotnih razmer, v katere je zabredel.

Pastir podedoval sedemintrideset milijonov frankov. Kakor se iz Montpelliera na Francoskem poroča, je podedoval t. dni neki navedeni pastir Bantant po imenu, iz vasi Literma po nekem svojem sorodniku, ki je odšel pred več leti v Ameriko in ki je sedaj umrl — sedemintrideset milijonov frankov.

Proces, ki je trajal 500 let. Te dni se je končal na meji severne Tirolske ležeče provincije Belluno proces med dvema občinama Borco in Vodo. Obe občini sta se pravdali radi lastninskih pravic treh alpskih travnikov. Zanimivo je, da se je ta proces vlekel celih petsto let. In sedaj se je ta veleznimivni proces končal. Oni trije travniki pripadejo občini Vodo.

V ječi se je obesil. Te dni so v Ašu aretirali zaradi vlačugarije mesarja Janeza Ticha iz Ranjovic pri Bilini. Ticha je začel v ječi silno razgrajati in je vse demoliral. Moral so ga zvezati. Na nerazumljiv način pa se je Ticha opustil okov in se je obesil na jermenu, katerega je privezal na okno ječe, kamor so ga zaprli.

Vaška tragedija mamona. Dne 16. februarja je umrla v Zaclumlju na Češkem neomozena prevzitarica Marija Tatarova. Pri mirškem ogledu se je navajal vzrok smrti mrtvoud in mrtvo ženo so takoj pokopali. Dne 13. marca t. l. pa je došlo okrajno glavarstvo v Prestičah anonimno pismo, v katerem neznan pisec sporoča, da Marija Tatarova ni umrla naravne smrti, ampak da jo je spravila s sveta njena lastna sestra Ana Chodorova s pomočjo njenega zeta, zidarja Jožefa Košana. Orožništvo je začelo takoj zadevo preiskovati in posrečilo se mu je, da je cel grozen slučaj pojasnilo z vsemi njegovimi podrobnostmi. Ana Chodorova in njen, že umrlj, mož, sta se poročila pred leti v Zaclumlju. Njuna hči se je omožila z zidarjem Jožefom Kosanom, ki je prevzel gospodarstvo. V Kasejovih je stanovala sestra Ana Chodorove, starša Marija Tatarova, ki je živela sama. Kadar ji je bilo dolgčas, je šla v Zaclumlje k prijateljem. Slednjič so jo pregovorili, naj svojo hišico v Kasejovih proda in naj se preseli na stara leta k njim. Marija Tatarova je bila s tem zadovoljna. Prodala je hišico za 500 K in se je že pred dvema leti preselila k svoji sestri. Košanovi je dala od prodajalne cene hišice 400 K, kakor je Chodorova orožništvu pripovedovala. Pozneje je zahteval Košan še 100 K. Ker se je Tatarova temu upirala, jo je Košan mučil. Večkrat ni dobila jedi in je bila poleg tega grozno mučena. Pred njeno smrtjo ji je Košan siloma iztrgal iz rok vrečico z denarjem, katero je imela privezano krog

života. Starša je začela kričati, toda Košan jo je pahnil tako, da se je ravnala ob peči. Pri tem zaslišanju je Ana Chodorova tajila, da je bila Marija Tatarova zastrupljena. Nato je bil zaslišan Jožef Košan. Ko so mu povedali, kaj je njegova tašča izpovedala, je skušal vso krivdo zvaliti nanjo. Pravil je, da je dobila od denarja svoje sestre ona največ. Ko je Ana Chodorova o tem izpovedala, se je silno razburila in je izpovedala, da je Košan njeni sestri omenjenih štiri sto kron čisto navadno iz škripcu ukradel. Pred več pričami je potem Ana Chodorova pripovedovala, da je dne 15. februarja prinesel Košan iz kleti sodček s strupom, katerega je prej prinesel od župana, da bi zastrupil miši. Vzel je nekaj strupa na treščico in je zmešal z njo jeterično juho, na kar je Chodorovi ukazal, naj nese to juho sestri. Iz strahu pred Košanom je Chodorova to tudi napravila in njena sestra je ono juho pojedla. Kmalu pa so se pokazali učinki strupa. Marija Tatarova je nenadoma začutila silne bolečine. Celo noč je klicala na pomoč in je izpila ogromno množino vode. Ob štirih zjutraj je med groznimi bolečinami umrla. Chodorova je slednjič še izpovedala, da je Košan njeno sestro zastrupil zato, da bi se lahko polastil vsega njenega denarja. Menil je namreč, da ima Marija Tatarova poleg onih 100 K še več drugih prihrankov. Takoj po izvršenem zločinu je Košan ostanek strupa uničil in sodček sežgal v peči. Na podlagi te izpovedi sta bila Jožef Košan, čeprav je trdovratno tajil, in Ana Chodorova aretirana radi zločina umora. Izročili so ju sodišču.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Izvrstna misel. V Crefeldu se je pripetil te dni vesel slučaj. Štirileten otrok se je zgubil na cesti in ni za živ krst mogel najti pot do doma. Čeli potoki solz so tekli fantičku po obrazu. Vsled njegovega tarnanja se je kmalu zbrala okrog njega velika množica ljudi. Sočutne dame so izpraševale fantička, kje stanuje in kako se imenuje. Izgubljeni sin pa ni vedel niti prvega, niti drugega. Ko bi vsaj vedel, kako mu pravijo. Pa še tega ne. Tudi za ime ulice, kjer stanujejo njegovi starši, ni vedel. Neka dama je hotela fantičku peljati že na vsevedočo policijo. Tu vpraša nenadoma eden izmed navzočih mož malega otroka: »Slišiš ti, mali, kam pa hodiš očetu po vino?« Fantiček je še parkrat vzdihnil, nato pa je rekel z gotovostjo: »K črnemu konju!« Mož je nato peljal otroka k imenovani gostilni, odkoder je nato fantiček, kakor bi ga kdo podil, tekel proti domu. Prijazna slika s ceste.

Kitajski židje. Kitajski časopisi so pred kratkim pisali, da je ameriška misija kupila staro sinagogo židovske kolonije v Kaifenghu v provinciji Honan. Ta vest je zopet zbudila spomin in opozorila javnost na skromno kitajsko židovsko občino v Honanu. Ta občina je bila edina, ki se je ohranila izmed mnogih drugih, ki so bile ustanovljene že v letu 200 pred Kr. na Kitajskem. Tekom stoletij so postali člani Kaifengške občine Kitajci, čeprav njih obrazci kažejo tuj tip. Ne branijo pa se niti kitajske vere, niti svojih obredov, katere so prinesli njih predniki pred dvema tisočema leti, ko so se tja preselili. V tej smeri spominjajo na svoje prednike. Tako na primer ne jedo prašičevega mesa in pri svatbah se ne smejo rabiti poganske, t. j. kitajske posode. Židov v Kaifenghu je okrog štiri sto duš. Tujci so izvedeli za eksistenco te občine šele v sedemnajstem stoletju. Slučajno je tedaj izvedel zanje učeni jezuit P. Rizzi, ki je v sedemnajstem stoletju živel na mandžurskem kraljevem dvoru. Rizzi je prišel z njimi v stike in je obvestil Vatikan o eksistenti židovske občine. Pozneje so tujci obiskovali Kaifengfu z znanstvenih ozirih, Kaifengfu pa je bil takrat vsled slabe zveze težko pristopen. Tujci so študirali stare napise v sinagogi. Eden izmed njih ima tole vsebino: »Najstarejši prednik je bil Adam. Ustanovitelj naše vere je bil Abraham. Po njem je prišel Mojzes, ki je izdal zakone in ki je dal ljudstvu svete table. V času preseljevanja narodov je prišla naša vera na Kitajsko. V drugem letu vladanja vladarja Slautsunga iz dinastije Sung, (1164 po Kr. rojstvu) se je postavila ta sinagoga. Oni, ki so menili, da je Bog na slikah, so častili le prazne forme. Oni, ki spoštujejo in častijo sveto pismo in se po njem ravna, so učijo spoznavati začetek vseh stvari.« — Pred nekaj leti se je ustanovila med tujimi židi na Kitajskem akcija v podporo stradalim židovcem v Kaifengfu. Žid se pa, da se ni posebno obnesla, ker drugače ne bi bila občina v Kaifengfu prisiljena prodati zgodovinsko sinagogo tuji misiji.

Ljubljana.

— **Velik dogodek** se je zgodil včeraj v beli Ljubljani. Za združeno Slovenijo ima ta dogodek večji pomen, nego padec Drinopolja za Balkansko zvezo. Kaj se je zgodilo? Slovenski veterani so dobili svojo zastavo nazaj. Znano je, da so slovenski oz. kranjski veterani pred par leti darovali par kron za spomenik septemberskih žrtev. Vlada je videla v tem tak protipatriotičen čin, da je društvo razpustila. Pobrala je seveda pred vsem ves denar, zastavo pa je spravila v muzej, kjer naj bi se hranila na večni spomin onega protislavstviskega dejanja. Ubogi veterani so zdihovali za svojim društvom.

— **Odgovor Zarli z dne 29. marca št. 541.** Zarja me napada, češ da sem vozil na glavno cesto kamenje in blato iz gnojne jame, kamor se steka vsa nesnaga skupaj. — To ne odgovarja resnici. Res je le to, da sem snalil jama 21. marca na svojem dvorišču, ne pa šišensko požiralno jama in v to jama se ne steka nobena nesnaga, ker služi le za čisto vodo, o čemer se lahko vsak prepriča. Res je, da sem peljal tri samokolnice kamna na Planinsko cesto, ki je občinska cesta, ne pa na glavno cesto, in ne iz tega namena, da bi Klemenčiča v nos bodlo, ampak, da se ogrem in nazaj spelm; ni res, da bi se g. župan izrazil, da cesta ni gnojnišče, ker tudi ni imel besede pri tem. Iz tega se vidi, kako ta g. poroča laži svojim čitateljem v Zarji. Klemenčič vidi samo to, kar naprednjaki zagrešijo, sam pa dela, kar se mu zljubi, ker si misli: kdo si pa upa čez mene pritožiti. G. K. je pustil na to cesto speljati iz drvarnice ves ostanek od premoga in bogsigavedi kaj vse, od česar se še danes dobe sledovi. Seveda g. Klemenčič takrat smo še vedno tako plesali, kot ste vi trobili — sedaj so se začele oči odpirati ljudem in ne veste, kako bi škodovali temu, kdor ni socialist. Mislite, da se vam ne postrijejo peruti, pa to se prav lahko zgodi; toliko za danes, drugič več, ako želite. **Domjan Godec**, posestnik in sprevodnik, Sp. Šiška št. 195.

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto dne 29. marca (par) Puccinjeva velika opera »Toska« z gospo Nordgartovo v naslovni ulo. Njeno izborna petje in temperamentna igra sta napravila pri prvem nastopu na občinstvo globok vtis. V nedeljo popoldne ob 3. uri (izven abonementa, lože par) vesela opereta »Jesenski manever« z gospodično Fantovo v vlogi prostovoljca Marosija; ob 7. zvečer (nepar) zabavna, priljubljena burka »Pred poroko«. V ponedeljek zadnja predstava za par »Madame Butterfly« z gospo Irmo Polakovo kot gostom.

— **Poglobljevalna dela v Ljubljani.** Prihodnji teden se trebljenje s strojem prične od Vodmata navzgor proti šentpeterskemu mostu. Ker so tla struge tudi v tem delu deloma skalnata, bodo najbrže potrebovali razstrelbe. Ko se s poglobljenjem dosepe do šentpeterskega mostu, se leta podre.

— **Iz ubožnega odseka.** V četrtkovni seji ubožnega odseka, ki se je vršila ob peti uri popoldne v mestni posvetovalnici, so se oddale Metelkove ustanove naslednjim: Stanislav Omajnar, čevljar; Pavel Jeršek, krznar; Josip Marn, pleskar; Karl Oblak, mizar; Leopold Porenta, klepar; Karl Sitar, tapetnik; Ignac Šimnovc, mizar; Srečko Texter, ključavničar; Max Kotnik, tiskar; Alojzij Zajc, livar. — Dosedanja ubožna podpora se ustavi Heleni Mantuani. — 21 revežem se je podelila dnevna ubožna podpora.

— **Umrli so v Ljubljani:** Anton Kušar, bivši tovarniški mizar, 84 let. — Jera Dolar, banjevalka, 68 let. — Alojzij Logaja, sin tovarniškega delavca, 11 mesecev. — Dragica Slatinšek, hči steklobrusarja, 16 mesecev.

— **V mestni klavnici** se je od 9. marca do 16. marca t. l. zaklalo: 67 volov, 5 bikov, 4 krave, 157 prašičev, 113 telet, 15 kostrunov, 68 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 250 kg. Zaklane živine se je vpeljalo: 1 pra-

šič, 59 telet, 1 kostrun, 26 kozličev. Opomba: 3 goved z malim zobom.

— **Zgubila se je mlada lovka** psica, temno-rjavave dlake z belo liso na prsih. Kdor bi jo vjel, se prosí, da jo blagovoli oddati na Sv. Petra cesti št. 6, I. nadstropje.

— **Kinematograf »Ideal«.** Asta Nielsen v drami »Komedianti« bo gotovo zopet privabila vse ljubitelje te umetnice. Tudi ostale slike so prve vrste, kakor: 1.) Eyoub. (Potovalni film.) 2.) Senčne slike prerije. (Amerikanska jahalska drama.) 3.) Angažma cowboya. (Amerikanska humoreska.) 4.) Vodni pajk. (Znansteno.) 5.) Gaumontov teden. (Poroča o najnovejših dogodkih, literaturi, športu, modi itd.) 6.) Morgiane Fr. (Drama.) Samo popoldan. 7.) Učinkovito zdravilo (Velekomično.) 8.) Stric Kohl v Gausehauflu. (Komična učinkovitost.) V torek senzacijska kriminalna drama »Zelena roka«. III. del.

Trst.

Slovenska trobojnica, kje si? Od St. Jakoba smo prešli: Dokler je bila stara hiša »Del. kons. društva pri St. Jakobu« še pokoncu, je vihrala skoro vsako nedeljo iz oken prostorov »Čitalnice« trobojnica; od kar pa stoji nova stavba, mislim, da sem jo videl le parkrat. Kaj to pomeni? Prosimo pojasnila.

Norec v Adamovi obleki letal po ulicah. V sredo zvečer okoli 10. ure, so menda zagledali izprehajalca človeka, ki jim je priletel nasproti. To se je zgodilo v eni najbolj živahnih ulic v Trstu, v ulici Acquedotto, kjer se izprehaja vsak večer na stotine občinstva. Kakor hitro so ga zagledali ljudje, so se mu prestrašeno umikali, zakaj vsakdo je bil pač prepričan, da je ta, popolnoma nag človek, norec. Posebno ženski spol se je z največjo naglico pokril po vseh in restavracijah. Nag človek pa se ni ustavil, ampak je neprestano dirjal po ulici gor in dol. Ko je priletel do kavarne Chiozza, mu je zastavil pot neki vojak-pomorščak. Objel ga je z naglico in mu je izpodtaknil noge tako, da se je nagi zvrnil na tla. Nato mu je pokleknal na prsi in ga tiščal. Nori človek, močan in razvit pa je sunil vojaka od sebe. Nastal je huda borba med norcem in vojakom, ki je trajala nekaj minut. Množica (povečini moškega spola) pa je gledala to besno borbo od daleč. Šele pozneje so se upali nekateri bliže in pomagati pomorščaku, ki je bil že ves upehan. Ko so norca tesno prišli, in ga držali za noge in roke, so ga dvignili in nesli na zdravniško postajo. Zdravnik je spoznal, da je mladenič znorel in sicer zelo nevarno. Da bi ga malo umiril, mu je dvakrat vbrižnil morfia. Nato je bil mladenič odpeljan z rešilnim vozom v mestno bolnišnico, v opazovalnico. — Kdo je ta človek, niso mogli izvedeti. Star je od 22—24 let, je krepak, srednje postave, temne polti in las, a na desni roki ima znamenje. — Pozneje so našli lude pred neko hišo v ulici dei Gelsi, št. 4. obleko tega človeka, katero so nesli na policijo v ulici Chiozza. — Stražarji so se informirali v tisti hiši, ali biva tam tak in tak človek, toda brez uspeha. Tudi v bližnjih hišah niso pogrešali nikogar. Od daleč pa že ni prišel!

Deklica je izginila. Kmet Spolar, stanujoč v Barkovljah št. 118, je prišel v sredo zvečer na policijo in je naznanil, da je izginila njegova nezakonska hčerka Margarita Valek, stara 11 let. — Pripovedoval je, da je šla deklica zjutraj od doma, da gre v šolo v ulico Fontana. Potem se ni več vrnila. Zjutraj je ni bilo domov. Popoldne jo je šel iskat v šolo, kjer je izvedel, da je ni bilo zjutraj v šoli. — Deklica je mirne narave, srednje postave, ima črne oči in črne lase in nosi zelenkasto obleko.

Nočni čuvaj napaden. Jožef Belantig je prišel v sredo zvečer na zdravniško postajo iskat pomoči. Čuvaj je bil ranjen na raznih krajih. Pripovedoval je, da je bil napaden od neznanega človeka, ki je prišel krast v skladišče Sylos. Čuvaj stane v ulici Solitario št. 2. Zdravnik mu je obvezal rane in ga pozval, naj javi celo zadevo policiji.

Iz Opčin pri Trstu. Telovadno društvo »Sokol« in pevsko društvo »Zvon« na Opčinah naznanjata cenjenemu občinstvu, da priredita v nedeljo dne 30. t. m. ob 4. uri pop. v Sokolovi dvorani veselico s petjem, igro in plesom, ki traja od 8. zvečer do 2. popoldne. Za obilno udeležbo se priporočata združena odbora.

Društva.

Šentjakobsko-trnovska moška podružnica sv. Cirila in Metoda ima letošnji občni zbor dne 30. t. m. ob 10. uri popoldne pri Šarcu (Rastoharju) na Karlovske cesti 19. Vabi-

mo nanj vse podružnične člane in prijatelje naše šolske družbe.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj naznanja, da se vrši danes, dne 29. marca 1913 ob 8. uri zvečer v restavraciji »pri Zlatorogu«, Gosposka ulica št. 3., redni občni zbor z običajnim vzporedom.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Postojni priredi v dvorani Narodnega hotela v Postojni dne 6. aprila t. l. veselico s koncertom, tamburanjem, petjem itd. Uprižori se tudi burka s petjem »Moč uniforme«. Z ozirom na namen družbe in na raznovrsten in zabaven spored veselice pričakujemo mnogoštevilno udeležbo.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOJI PRED ČATALDŽO.

Čataldža v bolgarskih rokah. Sofija, 28. marca. Bolgarske sprednje kolone pri Čataldži so podvzele nov napad na turške čete in jih vrgle nazaj do Karasnja. Mesto Čataldža je v rokah Bolgarov.

Bitka pri Čataldži.

Sofija, 28. marca. Ob čataldžski obrambni črti so Bolgari prekoračili reko Karasun ter predrli glavno obrambno črto.

Položaj v Carigradu.

Carigrad, 28. marca. Cel dan se sliši grmenje topov; bolnišnice so prenapolnjene, razpoloženje v Carigradu je obupno. Veliki vozir tolaži ljudstvo, da so turške pozicije pri Čataldži tako trdne, da jih ni mogoče premagati.

SKADER.

Veslele storile korak.

Cetinje, 28. marca. Iz črnogorskega uradnega vira se poroča, da so zastopniki vesleli v Cetinju storili danes popoldne pri vladi kolektivni korak, tičoč se sklepov vesleli glede meja bodoče Albanije in glede obleganja Skadra, ki naj preneha.

ZAVZETJE DRINOPOLJA.

Sofija, 28. marca. Poveljnik Šukri paša je imel svoj glavni stan v Ilderianu, kjer se je nahajala radio-telegrafska štacija. Prišli bolgarskih, predvsem pa srbskih čet, ki so operirale v njegovi bližini je pokazal, da je vsak napor zastoni, vsled tega je dal obesiti belo zastavo. Generalu Ivanovu je izjavil, da je nadaljni upor odveč in nepotreben.

Strahoviti poulični boji.

Sofija, 28. marca. Ko so udrle zavezniške čete v mesto, je nastal po ulicah strahovit boj, v katerem je padlo 10.000 mož, mrtvih ali ranjenih. Tudi mnogo prebivalcev mesta je izgubilo življenje.

Izgube pri zavzetju Drinopolja.

London, 28. marca. Informacije z bojišča se glase, da so Bolgari pri zavzetju Drinopolja izgubili 5000 mož. Izgube Srbov so še neznane.

Kako so prodirali zavezniški v mesto?

London, 28. marca. Prodiranje čet proti Drinopolju je bilo zvezano s peklenskimi težkočami. Pod vlado noči so zavzemale čete utrdbo za utrdbo. Ko so udrle čete v mesto, je nastal po ulicah boj, ki je bil vroč in krut. Turki so postavili po ulicah barikade in za barikadami so postavili strojne puške, ki so naravnost kosile med vrstami prodirajočih čet.

Bolgarski car v Drinopolju.

Sofija, 28. marca. Car Ferdinand se je danes pripeljal s posebnim vlakom pred Drinopolje. Ker so Turki pred predajo mesta železniški most čez Ardo poglali v zrak, se je car moral peljati v mesto z avtomobilom. Car je s princ in general vkorakal v mesto med nepreglednim špalirjem turških ujetnikov. Množica ga je navdušeno pozdravljala. Car je najprej pustil defilirati pred seboj čete, nato se pa podal v vojaško kazo, kjer je interniran Šukri paša s častniki. Šukri paša je izročil caru svojo sabljo, katero mu je car s pohvalnimi besedami za njegovo brezprimerno hrabrost z vso častjo vrnil.

MIROVNA POGAJANJA.

Bolgarske zahteve.

Sofija, 28. marca. Iz dobro informiranih krogov se poroča, da so Bolgari in zavezniški sploh odločno zato, da se sklene mir brez obotavljanja, ako ne sprejme Turčija mirovnih pogojev zaveznikov. Zdaj bo odpisana pred Čataldžo vsa drinopoljska armada z vsemi topovi; po zavzetju

čataldske obrambne linije ne bo bolgarske armade nihče oviral; da ne bi odkorakala na Carigrad, kjer bi se pač hitro sklenil mir. Bolgarom kot zaveznikom je prešlo vse veselje, da bi dali mirovna pogajanja še enkrat tako brezuspešno zavračevati, kot se je to zgodilo prvič. In ako pride do tega, tedaj se zavezniki ne bodo smatrali nič več obvezane pristajati na mirovne pogoje, ki so jih izročili velesilam, temveč mirovni pogoji bodo ostrejši.

ZAROTA V CARIGRADU.

Pariz, 28. marca. Iz Carigrada poročajo: V nekaterih hišah v bližini Stambula so našli večje množine dinamita. To dejstvo potrjuje policijo v njenem sumu proti voj. ligi, katere kolovodje so zaprti, da namerava liga izvršiti nasilja proti vladi, če se izve o padcu Odrina. V Stambulu so našli tudi letake, ki pravijo: »Zakrivajo ti, moj narod, grozno resnico. Grobovi sultanov so onečaščeni in so v rokah nevernikov. Sultan in njegova izdajalska okolica se pripravljajo na beg v Brusel. Pomagajmo si sami!«

ODPUŠČENJE RUSKIH REZERVISTOV.

Peterburg, 28. marca. »Rieč« potrjuje, da se je odpuščanje rezervistov na Poljskem že začelo. Odpuščanje rezervistov v peterburški guberniji je v polnem teku.

BALKANSKI ZAVEZNIKI MED SEBOJ.

Dunaj, 28. marca. Solunsko vprašanje postaja vedno bolj kočljivo in grozi izzvati med Bulgarsko in Grško oster konflikt. Grki z mrzlično naglico odpošiljajo svoje čete izpred Janine pred Solun in baš pred par dnevi je prispelo 8000 vojakov šeste grške divizije, ki so se utaborili pred Solunom. Bulgari niso napravili med Seresom in Nigrito okope, katere so armirali z artilerijo. Grki nameravajo poslati eno divizijo v Nigrito. Grki koncentrirajo svoje čete tudi okoli jezera Langaza.

ASQUITH Odstopi.

London, 28. marca. Iz dobro informiranih krogov se poroča, da misli Asquith na odstop. Eduard Grey bo njegov naslednik.

BOLGARSKO - RUMUNSKI SPOR.

Petrograd, 28. marca. »Rieč« izve: Iz privatne izmenjave mnenj med poslaniki in Sazonovom se da sklepati, da bo ostalo mesto Silistria najbrže bolgarsko, pač pa bo dobila Rumunska utrdbe. Najbrže bo dobila Rumunska tudi večji kos obali Črnega morja, kakor ga je hotela Bolgarska izpočetka odstopiti, nikakor pa ne do Balčika, kakor je to Rumunska zahtevala.

EVROPSKA KONFERENCA.

Dunaj, Velesile se zdaj pogajajo, da se londonska poslaniška konferenca izpremeni v evropsko konferenco, ki naj se peča z mirovnimi pogoji in z novimi temelji, ki naj se na Balkanu ustvari. Konferenca sklene novo pogodbo, ki nadomesti znano berolinsko pogodbo s 13. julijem 1878.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemni vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Mala meblovana soba s posebnim vhomom se odda s 1. aprilom v Salendrovi ulici št. 4. 219—3

Soliden gospod išče mesečno sobo z družbo in glasovirjem. Ponudbe pod »A. B.« na »Prvo anončno pisarno«. 232—1

Mala decimalna tehcnica se kupi Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 230—1

Dva mizarska pomočnika sprejme takoj v trajno delo Ivan Breclnik v Domžalah. Plača po dogovoru. 231—1

Kupujte „Dan“.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

„Dan“ je najbolje informiran slov. dnevnik.

„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.

„Dan“ je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvod po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 1.70.

„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

„Dan“ prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.

„Dan“ prinaša znamenite sodobne političke karikature.

„Dan“ je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Sirite „Dan“ med ljudstvom.

Krojaštvo

Ivan Kersnič
v Ljubljani

Sv. Petra cesta 32, I. nad.

(poleg kavarne „Avstrijca“)

najnovije mode, solidno delo, zmerne nize cene, znano pohvalna postrežba.

Kavarna
odprta celo
noč.
„LEON“
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Kupi se rabljeno moško in žensko

kolo.

Kdo, pove „Prva anončna pisarna“.

Odda se takoj po prav ugodni ceni

najlepši lokal

na glavnem trgu v Novem mestu z dvema velikima, modernima izločbama z roleti, zraven potrebnimi skladišči, s stanovanjem ali brez stanovanja, pripraven za vsako obrt. — Na prodaj je tudi hiša s tremi vrtovi, krita z rezano opeko, v predmestju, pripravna za penzionista. Cena 2200 K. Ponudbe na lastnika Kopač in Pavčič, trgovca v Novem mestu.

Gramofonske plošče
Plošče preje K 4.—, sedaj samo K 1.95.
Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.
K 1.95 K
25 cm velike, dvostranske, priznane najboljše znamke prodajam radi velike zaloge pod last. ceno
Fr. F. Nežec,
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Lasne kite

najljepše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potreščine — lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1, (vogal Mestnega in Starega tga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Edna posebnost likerja je
Zdravnik želodca.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Cilindre, klobuke, čepice, kravate, perilo itd.
v krasni izbiri nova specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke
J. KETTE
Ljubljana, Franca Jožefa c. 3.

Ustanovljeno leta 1900.
Pariz 1905. London 1905.
Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudo priporočam največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.
Fr. Iglič :: Ljubljana ::
Mestni trg 11-12.
Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

J. Kette
= Ljubljana =
Franca Josipa cesta št. 3
nova specialna
= modna in =
športna trgovina
za gospode in dečke
priporoča pravkar došle novosti za pomlad.

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica tvrde R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

V angleškem skladišču oblek

O. BERNATOVIČ, LJUBLJANA,
Mestni trg št. 5.

dobite največjo izbero pomladnih kostumov in bluz za dame in deklice, raglanov in oblek za gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke.